

ZÁVĚREČNÝ PROJEKT

Kvalitativní výzkum

1.

Výzkumné téma:

Reedukace deficitů dílčích funkcí v mateřské škole.

Výzkumný problém:

Možnosti zlepšení deficitu dílčích funkcí pravidelnou a včasnou reedukační činností.

Hlavní výzkumná otázka:

Dojde pravidelnou a včasnou reedukační činností ke zlepšení deficitu dílčích funkcí u dětí v mateřské škole?

Představení tématu:

Ve své praxi se setkávám s předškolními dětmi, které vykazují deficity dílčích funkcí. Těmto dětem je často zbytečně dáván odklad školní docházky z důvodu nedostatečné péče, která by mohla zajistit zlepšení těchto deficitů, aby jejich nástup do povinné školní docházky byl úspěšný. Proto se nyní snažíme provádět u všech dětí v mateřské škole diagnostiku, abychom si vytipovali děti s největšími problémy a mohly u nich zahájit včasnou reedukační péči.

Cíl výzkumu:

Cílem kvalitativního výzkumu bude zjistit, jestli má pravidelná reedukační péče vliv na zlepšení zjištěných deficitů dílčích funkcí u konkrétních dětí v mateřské škole. Dále zdali skutečně včasné zahájená reedukační péče vede k odstranění či alespoň zlepšení deficitů dílčích funkcí u těchto dětí. Cílem práce je také zjistit jaké postupy při odstraňování těchto deficitů používat a zda je při reedukační péči přínosná spolupráce s rodiči.

2.

Hlavní výzkumná otázka:

Dojde pravidelnou a včasnou reedukační činností ke zlepšení deficitu dílčích funkcí u dětí v mateřské škole?

Vedlejší výzkumné otázky:

- Je nutná pravidelná a včasná reedukační péče?
- Jaký je význam spolupráce s rodiči dětí s deficitem dílčích funkcí při reedukaci?
- Jaké postupy jsou při reedukaci nejúčinnější?

3.

Volba výzkumné strategie:

Pro svoji práci jsem si zvolila kvalitativní výzkumnou strategii. Tuto strategii jsem si zvolila z toho důvodu, že bych ráda ve své práci pronikla do hloubky problematiky. Právě proto je vhodný menší vzorek zkoumaných. Protože bych také ráda zjistila, zda je nutná pravidelná a včasná reedukační péče, jaký je význam spolupráce s rodiči dětí s deficitem dílčích funkcí při reedukaci a jaké postupy jsou při reedukaci nejúčinnější, je třeba mít s dětmi s deficitem častější a pravidelnější styk, než například u dotazníku. Také z tohoto důvodu jsem si zvolila kvalitativní strategii.

4.

Metoda sběru dat:

Pozorování a následný rozbor pracovních listů, které byly vyplněny dětmi před i po reedukaci.

Počet zkoumaných jednotek: 6

Způsob kontaktování:

Předběžnou diagnostikou budou vybrány děti s největšími obtížemi, dále bude následovat vyžádání písemného souhlasu od jejich rodičů.

5.

Úryvek z připravovaného sběru dat:

Pracovní list - grafomotorika

6.

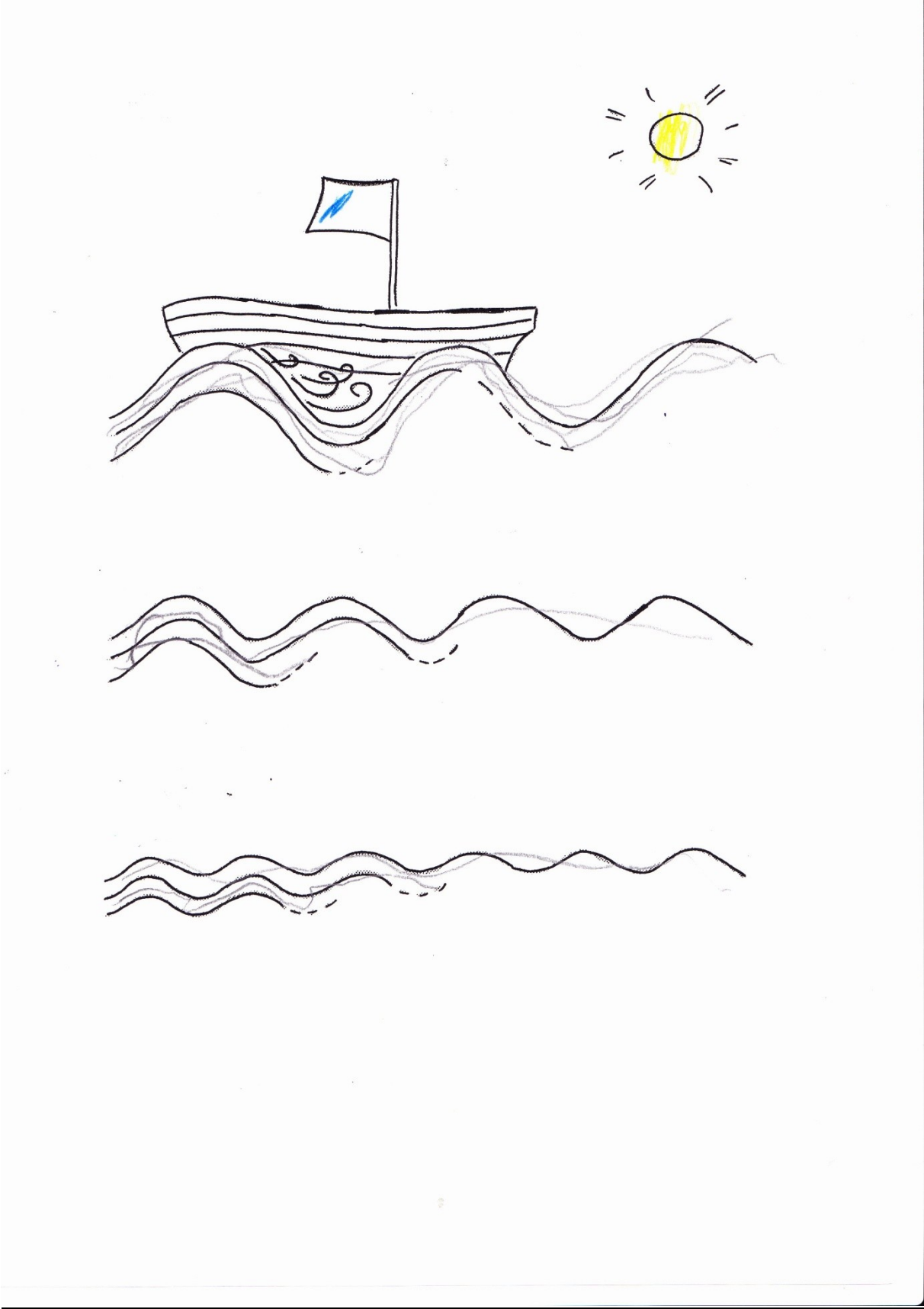
Etické a praktické problémy:

Mezi etické problémy by mohla patřit možnost nesouhlasu ze strany rodičů vybraných dětí. Reedukaci by bylo vhodné provádět nejen v MŠ, ale také v domácím prostředí a to co nejpravidelněji. Jedním z praktických problémů by tedy mohla být nespolupráce rodičů, například nechut' či nedostatek času se svým dítětem věnovat.

7.

Terénní poznámky a záznam z prvního realizovaného nástroje sběru dat:

Tento pracovní list byl vyplněn chlapcem, kterému je šest let a byl mu dán odklad školní docházky. Mimo grafomotorických problémů má obtíže s držením tužky, s komunikací-vadné hlásky L,R,Ř a s vyjadřováním. Pracovní list byl vyplňován v době přímé práce s dětmi, konkrétně po svačině, což je doba pro plánovanou činnost pro děti. Chlapec byl z počátku soustředěný a na práci se těšil. Na začátku bylo třeba znovu nacvičit správné držení tužky, které po většinu práce udržel. Pouze třikrát bylo potřeba připomenout správné uchycení. Po vyplnění první trojice vlnek, ale začal být unavený a skleslý. Na vyplňování dalších dvou trojic sice udržel pozornost, ovšem jeho práce byla pomalá, on sám často zíval. K vybarvení obrázků nakonec již téměř vůbec nedošlo, chlapec si chtěl jít odpočinout. Práce mu podle jeho slov nevadila, líbila se mu, ale byl prý unavený. Po uklizení pastelek a tužek si šel odpočinout do odpočívacího koutku.

8.

Námět k modifikaci:

Na základě přemýšlení a následného pozorování bych konkrétně u tohoto chlapce modifikovala čas provedení pracovního listu. V dalších dnech jsem se na chlapce zaměřila a všimla si, že v době před svačinou, kdy si děti většinou volí činnost sami, byl chlapec aktivní a neunavený. A to dokonce i v případě pokud mu byl zadán nějaký úkol, jako například vyplnění jiného pracovního listu. Takováto práce sice vykazovala určité grafomotorické obtíže, ale chlapec u ní nebyl tolik unaven. Samozřejmě je ale možné, že v konkrétní den, kdy byl pracovní list vyplňován, byl tento chlapec unaven ze zcela jiných důvodů. I přes to, bych ale právě toto změnila.

9.

Seznam literatury:

BARTONOVÁ, M. *Kapitoly ze specifických poruch učení I. Vymezení současné problematiky*. Brno: Masarykova univerzita, 2004. ISBN 80-210-3613-3.

BEDNÁŘOVÁ, J., ŠMARDOVÁ, V. *Diagnostika dítěte předškolního věku* Brno: Computer Press, 2007. ISBN 978-80-251-1829-0.

JUCOVIČOVÁ, D., ŽÁČKOVÁ, H. *Reedukace specifických poruch učení u dětí*. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-474-8.

KOSSOW, H. J. *Leitfaden zur bekämpfung der lese-rechtschreibschwäche*. Berlín: VEB Deutschen Verlag der Wissenschaften, 1985.

LECHTA, V. *Terapia narušenej komunikačnej schopnosti*. Martin: Osveta, 2002. ISBN 80-8063-092-5.

POKORNÁ, V. *Teorie, diagnostika a náprava specifických poruch učení*. Praha: Portál, 1997. ISBN 80-7178-135-5.

SAGI, A. *Problémové děti v mateřské škole*. Praha: Portál, 1995. ISBN 80-7178-067-7.

SINDELAROVÁ, B. *Předcházíme poruchám učení*. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-

7178-736-1.

ŠVANCAROVÁ, D., KUCHARSKÁ, A. *Test rizika poruch čtení a psaní pro předškoláky*. Praha: Scientia, 2001. ISBN 80-7183-221-9.

ZELINKOVÁ, O. *Poruchy učení. Specifické poruchy čtení, psaní a dalších školních dovedností*. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-8000-7.

Projekt by jistě snesl větší propracovanost. Obecně je dost problematické zkoumat přímý efekt něčeho (na to byste musela srovnávat děti, které mají potíže a nemají reedukaci a děti, které procházejí reedukací). Výzkumné otázky by se měly lépe promyslet.